

Abstrakt

Chemická komunikácia je najdôležitejším spôsobom dorozumievania sa u myši domácej. Tradične bola v tejto súvislosti skúmaná predovšetkým moč, z dôvodu jej pomerne ľahkého získavania a analýzy, a typického spôsobu jej prezentácie pomocou močových značiek. Analýza fyzickej interakcie dvoch myší však ukazuje, že existuje viacero ďalších komunikačne dôležitých chemických signálov. Etologická analýza ukázala, že pri prvotnej interakcii jedincov opačného pohlavia dochádza k preskúmvaniu orofaciálnej oblasti, a následne k orálnemu kontaktu, pri ktorom dochádza k výmene slín. Zároveň výsledky tejto práce preukázali zásadný vplyv štádia reprodukčného cyklu samice na štruktúru chovania u oboch pohlaví. Jedným z významných zdrojov signálov sú sliny, ktoré sú v interakcii jedincov opačného pohlavia aktívne oňuchávané a dokonca aj fyzicky vymieňané. Chemická analýza slín urobená pomocou plynovej chromatografie s hmotnostným spektrometrom (GC-MS) ukázala, že sú pohlavne dimorfným chemickým signálom a dokonca môžu predstavovať nástroj individuálneho pachového podpisu jedinca. Unikátnosť pachového signálu nie je založená na prítomnosti jedinečných substancií, ale na ich špecifickom pomere v zmesi. Táto práca môže slúžiť ako základ k ďalšiemu podrobnejšiemu skúmaniu chemických signálov a ich významu v sociálnej komunikácii myši domácej.

Kľúčové slová: *Mus musculus*, chemická komunikácia, sociálne chovanie, estrálny cyklus, plynová chromatografia, GS-MS